

MALOMÉPÍTÉSI ENGEDÉLYEK 1666—1725.

I.

Mi Andreas Placidus Magger, szentmártoni apátor, császár és koronás király urunk eo felsége tanácsa, adgyuk tudtára mindeneknek, az kiknek illik, hogy az mi mórícshidai, az Domb nevű, maghanos határunkban, mely itt ezen Győrvármegyében vagon, engettük az mi ott lakos jobbágyinknak is ugyanazon határunk mellett lakozó tekéntetes és nagysághos groff Esterházy Ferencz ur eo nagyságha és az szombathi (nagy —) szüz apácza aszonyok mórícshidai jobbágyinak fiurul fiura egy forgó ménot¹⁾ építeni, melnek a hele az folyó viz (Rába) éppen az mi²⁾ fellyeb emlétet határunkban vagon: kik esztendőnként sz. György napjára tartoznak in recognitionem domini terrestis három három forintot fizetni, melyet, ha nem akarnának megh adni, avagy valami szin alatt maghoknak tulajdonitonának, avagy pedigh jövedőben közönségesnek (= közös) neveznének emlétett határunkat; tehát maghunk hatalmával elfoghlalhassuk és magunknak tartván, jövedelmet maghunknak vehessuk mint sajátunknak. Mellynek attuk ezen testimonialisunkat emlétet moriczshidai lakozóknak, Györött, die 28 mensis Aprilis, anno Domini 1666.

Andreas Placidus Magger,
Archiabbas sancti Martini.

(Eredetije a pannonhalmi rendi levéltárban, C. 18. E.)

II.

En aláb meghirt szent mártoni apátor vallom ez levelemnek rendiben, hogy mi mórícshidai jobbágyink, több ottvaló urak jobbágyokkal és az egész mórícshidai lakozókkal edgyütt az minémü malmot ennek előtte az én antecessorum ad tempus való engedelembul és szabad jó akarattýából az mi maghános Domb nevű hatarunkban, mely Győr vármegyében és annak hele és foljó vize éppen és mindenestül a mi határunkban vagon, épéttetéek volt, és többet annuatim minékünk sz. György nap tájban három forintnál nem fizetvén tőle, jó lehet derkas jövedelme lévén, melly az földös uri szabadságunknak és jussunknak tellyességesen prejudicálván, csak annyiban, egy általjában fogvást

¹⁾ Méno, vagy ména, molna, annyi mint malom; ilyen formán fönmaradt a név Monahaz alakjában. V. ö. Századok, 1900, 25. l.

²⁾ Tulajdonképpen ez nem a pannonhalmi főapáté, hanem a bakonybéli apáté, de ez az apátság üres és így Pannonhalmi birta ezt a kis birtokot.

contentus nem lehettem igasságomnak sérelme nélkül. De mivel az jelen való esztendőben el éget volt és mint az üdön is ex integro alégh építhettek megh, erre nézve még az eczer, az jelen való esztendőre fölvettem az három forintot tőlök, úgy mint azon által, hogy ezen esztendő el telvén, az előbbeni levelek ezeránt ne suffragályon nékik, hanem tartozzanak ujabban annak igassághos és fölőb való censusáról velem megh alkudni és végezni; mellyre is ultro ajánlottak maghokat, kit ha nem akarnának meghcselekedni, tehát es facto sine omni respecta én és successorim azon malmot maghunk számára mint sajátunkat elfoghlalhassuk és birhassuk; mellyrül attam ezen levelemet möriczhidai lakozóknak kezem írásával és pöcsétemmel megerősítvén. Actum Győrött, 3 mensis May, anno Domini 1679.

Aegidius Genchy,
archiabbas.

Coram me Franciscus Pottyondy,
iudex nobilium comitatus Soproniensis.

(U. o. C. 18. T.)

III.

Én alá meg megh irt Bakony-Béli apátur adom tudtára ez levelemnek rendiben mindeneknek, az kiknek illik: hogy az minémü malmot jó emlékezetü antecessorim engedelmeből az mi möriczhidai maghános Domb névü határunkban, melly nemes Győr vármegyében nagyon, ennek előtte ugyan ott levő möriczhidai jobbágyink több möriczhidai méltóságos urak jobbágyival edgyütt építettek volt és esztendőnként megh is adóztak róla, most ujonnan az egyházi törvényeink szerint, vigore ss. canonum atque Tridentini ss. concilii ad triennium, az az három jövendő esztendőkre egyesztem meg vélek e képpen: hogy esztendőnként Bakony-Béli kalastrom szükségére ugyan Bakony-Bélbe tartozzanak két mása halat be szolgáltatni annak alkalmas idejében, de feő képpen az áldot adventi és bőjti napokra. És hogy az emlétett halakat, ha csak per partos, részenként is bészolgálják egyenleő akarattal obligálták magokat. Költ Möriczhidán, die 14 mensis Aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo quinto.

Franciscus Vidlics,

S. Mauritii de Bakony Bél O. S. B. Abbas (L. S.)

Coram me Francisco Matics, parcho Möriczhidensi (L. S.), coram me Michaele Rado, scholae rectore Möriczhidensis, eöregh bíró Sipos Benedek, törvény bíró Marko Péter, Nagy Mihály, Boros István, Molnár György. (Falu pecsétje.)

(Eredetije u. o.)

Közli: SRS.